

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – VIII. RAZRED
XXVII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2022. godine)
DRŽAVNA RAZINA**

Ispit ima **34** zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka navedena je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedeni su u zagradi ili odvojeni kosom crtom.**

1. zadatak

a) i d)

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer treba prepoznati dvije točne tvrdnje. Svaka prepoznata točna tvrdnja vrijedi 1 bod.

2. zadatak

c)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

3. zadatak

d)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

4. zadatak

c) Ljudevit Gaj

d) Bogoslav Šulek

b) Pavao Ritter Vitezović

a) Jakov Mikalja

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod.

5. zadatak

Veliki slikar Vlaho Bukovac rođen je u Cavtatu u skromnoj obrtničkoj obitelji. Akvarele je počeo slikati i prodavati u ranome djetinjstvu. Stric ga je kao desetogodišnjaka poveo u Ameriku, a nakon stričeve iznenadne smrti njegova udovica nije mu više željela plaćati školovanje, nego je Vlahu poslala u centar za preodgoj maloljetnika, u kojemu su mu društvo bili prijestupnici. Unatoč svemu, izgradio je svoju samosviješt i vjeru u prave ljudske vrijednosti.

- Zadatak vrijedi **7 bodova** jer ima sedam primjera. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod.

6. zadatak

a) U zagrebačkom izložbenom prostoru nazvanom **Galerija Klovićevi dvori** od 17. veljače do 22. svibnja otvorena je izložba koja tematizira život i opus Vlahe Bukovca, velikoga umjetnika s prijelaza stoljeća.

U zagrebačkom izložbenom prostoru nazvanom **Galerija Klovićevi dvori** 17. veljače – 22. svibnja otvorena je izložba koja tematizira život i opus Vlahe Bukovca, velikoga umjetnika s prijelaza stoljeća.

- A) dio zadatka vrijedi **3 boda**. U cijelosti jezično točna rečenica vrijedi 3 boda.
Za svaku jezičnu pogrešku ili pogrešku u prepisivanju oduzima se 1 bod.

b) Izložba pod nazivom „**Vlaho Bukovac u Parizu 1878. – 1892.**” održana 2018. godine predstavila je **Bukovčeve** likovne početke u **Sjevernoj Americi**, školovanje u Parizu, povremene kratke boravke u domovini.

Izložba pod nazivom **Vlaho Bukovac u Parizu 1878. – 1892.** održana 2018. godine predstavila je **Bukovčeve** likovne početke u **Sjevernoj Americi**, školovanje u Parizu, povremene kratke boravke u domovini.

- B) dio zadatka vrijedi **3 boda**. U cijelosti jezično točna rečenica vrijedi 3 boda.
Za svaku jezičnu pogrešku ili pogrešku u prepisivanju oduzima se 1 bod.

7. zadatak

Mladi trebaju biti na čelu globalnih promjena i inovacija i očekivana svijetla budućnost s njima bi trebala postati još svjetlija. Lagani problemi njima su rješivi i uvijek laganiji od prethodnih, a na žestoke izazove spremni su dati još **žestokije** odgovore.

- Zadatak vrijedi **1 bod** jer treba prepoznati jedan pogrešan oblik komparativa.

Za svaki pogrešno zaokružen primjer oduzima se 1 bod.

8. zadatak

Europska je unija proglasila 2022. godinu **Europskom godinom mladih**. Jedan od hrvatskih zastupnika u **Europskom(e) parlamentu**, član **Odbora za kulturu i obrazovanje**, predstavio je projekt **Budućnost Europe: Europska godina mladih**, u kojemu će tijekom 2022. sudjelovati i srednjoškolci diljem Hrvatske.

Cilj je projekta uključiti mlade u glavne skupove i procese savjetovanja, kao što je i **Konferencija o budućnosti Europe**.

- Zadatak vrijedi **5 bodova** jer ima pet primjera. Svaki u cijelosti, **pravopisno i gramatički**, točan primjer vrijedi 1 bod.

Za više pogrešaka unutar istoga primjera oduzima se samo 1 bod.

9. zadatak

Ove će godine u jednome europskom projekatu za mlade sudjelovati i **čakovečki**, **slavonskobrodski** i **velolučki** srednjoškolci.

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki u cijelosti, pravopisno i gramatički, točan primjer vrijedi 1 bod.

10. zadatak

Tijekom godina / Za vrijeme godina / U godinama školovanja sve uspješnije se probijamo kroz bogatu šumu riječi i **zbog** stečenih znanja postajemo sve sigurniji u svoje jezične vještine.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod.

11. zadatak

riječi u nominativu	služba u rečenici
ovo	subjekt
razlog	dio (imenskog(a)) predikata
momenti	subjekt
povratak	dio (imenskog(a)) predikata

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaki u cijelosti točan primjer vrijedi 1 bod.
Za svaki pogrešno ispisan primjer / pogrešno određenu službu riječi u rečenici oduzima se 1 bod.

12. zadatak

nepostojani a	pisca
sibilarizacija	umjetnici
jotacija	utječu
palatalizacija	teče

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaki u cijelosti, pravopisno i gramatički, točan primjer vrijedi 1 bod.
Za svaki pogrešan ili pogrešno prepisan primjer oduzima se 1 bod.

13. zadatak

glagolski oblik	vrsta glagolskog oblika
je	nenaglašeni nesvršeni prezent
nema	prezent
znala sam	perfekt
bijah se bavila / se bijah bavila	pluskvamperfekt
bavit ću se	futur prvi / futur 1. / futur I.
(ne) bih rekla	kondicional prvi

- Zadatak vrijedi **6 bodova** jer ima šest primjera. Svaki u cijelosti točan primjer vrijedi 1 bod.
Za svaku pogrešku u prepoznavanju ili određivanju vrste glagolskog oblika oduzima se 1 bod.
Pogreškom se smatra i nepotpun ili netočno prepisan glagolski oblik kao i povratni glagol bez se.

14. zadatak

Hrvojem

(unatoč) brojnim savjetima

Hrvoje

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki u cijelosti, pravopisno i gramatički, točan primjer vrijedi 1 bod.
Za svaki pogrešan ili pogrešno prepisan primjer oduzima se 1 bod.

15. zadatak

G

N

Temelj je **svake** države obrazovanje mladih i zato su **neke** od naših zadaća

potaknuti ih na to i osigurati im da u potpunosti sudjeluju u životima svojih društava.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki točan primjer vrijedi 1 bod.

16. zadatak

prednaglasnica	vrsta riječi
ne	čestica
i	veznik
u	prijedlog

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki u cijelosti točan primjer (prepoznata prednaglasnica i točno određena njezina vrsta riječi) vrijedi 1 bod.
Za svaku pogrešku u prepoznavanju prednaglasnice ili određivanju njezine vrste riječi oduzima se 1 bod.

17. zadatak

G

Većina ljudi bježi od **odgovornosti** i u biti ne razumije slobodu jer ona

objekt / neizravni objekt

A

N

podrazumijeva **odgovornost**, a **odgovornost** plaši ljude.

objekt / izravni objekt

subjekt

- Zadatak vrijedi **6 bodova** jer ima šest činjenica koje treba odrediti. Svaka točno određena činjenica vrijedi 1 bod.
Za svaku pogrešku u prepoznavanju padeža ili određivanju službe riječi oduzima se 1 bod.

18. zadatak

priložna oznaka uzroka: **zbog malih stvari**

priložna oznaka načina: **kao ojačana osoba**

priložna oznaka mjesta: **unutar sebe**

imenički atribut: **za svladavanje problema / svladavanje problema**

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaki u cijelosti točan primjer vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra svaki gramatički/pravopisno netočno ili nepotpuno prepisan primjer.

19. zadatak

atribut / imenički atribut

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

20. zadatak

Ako ste hrabri, vaša mladost slobodno cvate. / Vaša mladost slobodno cvate ako ste hrabri. / Vaša mladost, ako ste hrabri, slobodno cvate.

- Zadatak vrijedi **1 bod**.
Pogreškom se smatra ako preoblikovana rečenica nije zavisnosložena s pogodbenom surečenicom, ako nije uporabljen odgovarajući veznik, ako nije pravilno uporabljen zarez.

21. zadatak

b) jednostavna neproširena rečenica

d) nezavisnosložena rečenica

a) jednostavna proširena rečenica

c) zavisnosložena rečenica

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaki točan primjer vrijedi 1 bod.

22. zadatak

Jedini način **mijenjanja** svijeta jest **nadahnjivanje** i **osnaživanje** mladih u njemu.

- Zadatak vrijedi **1 bod**.
Pogreškom se smatra ako uporabljene imenice nisu gramatički i/ili pravopisno točne.

23. zadatak

a) Ako mogu, volim proniknuti što dublje u pojedine riječi.

b) Volim, ako mogu, što dublje proniknuti u pojedine riječi.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer zahtijeva dvije preoblike rečenice.
Pogreškom se smatra ako nakon preoblike rečenica nije pravopisno točna (uporaba zareza).

24. zadatak

a) atributna (zavisna surečenica)

b) objektna (zavisna surečenica)

c) namjerna (zavisna surečenica)

d) subjektna (zavisna surečenica)

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera.
Svaki točan primjer vrijedi 1 bod.

25. zadatak

a) **Kad/Dok** radimo dobro, ponosni smo na rezultate svojih napora. / Ponosni smo na rezultate svojih napora **kad/dok** radimo dobro. / Ponosni smo, **kad/dok** radimo dobro, na rezultate svojih napora.

b) Radimo dobro **da/kako** bismo bili ponosni na rezultate svojih napora. / **Da/Kako** bismo bili ponosni na rezultate svojih napora, radimo dobro.

c) **Kako / Budući da** radimo dobro, ponosni smo na rezultate svojih napora. / Ponosni smo na rezultate svojih napora **jer / zato što / zbog toga što** radimo dobro.

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer zahtijeva tri preoblike rečenica.
Svaka točna preoblika/sklapanje vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra ako inverzija nije označena zarezom ili ako nije uporabljen odgovarajući veznik / veznički skup.

26. zadatak

internacionalizam	tuđica
karakteristikama/karakteristike	sejvati

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki točno razvrstan primjer vrijedi 1 bod.

27. zadatak

sinonimni par: **mašte** – **imaginacijom** / **mašta** – **imaginacija**

antonimni par: **snažna** (osoba) – **slaba** (osoba)

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki točno ispisani primjer vrijedi 1 bod.
Pogreškom se ne smatra ako učenik kao antonimni par napiše *zamišlja* – *ostvaruje*.

28. zadatak

Za očuvanje materinskoga jezika **bitno** je održavati, ali i obogaćivati njegov **rječnik**. Hrvati su tijekom stoljeća preuzimali neke riječi iz drugih jezika, ali su i neke svoje riječi posudili drugima. **Jezikoslovlje** nas uči da je oduvijek u jezicima postojala **težnja** preuzimanja riječi iz drugih jezika.

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaki točno napisan primjer vrijedi 1 bod.

29. zadatak

frazem	značenje frazema
dizati nos	uobraziti se
povlačiti mačka za rep	izlagati se opasnosti
gurati glavu u pijesak	ne suočavati se s problemima, zanemarivati ih

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki u potpunosti točno riješen/ispisani primjer vrijedi 1 bod.

30. zadatak

Prema izgovoru/ostvaraju jata rečenica je napisana **ekavskim** govorom. To potvrđuje riječ **lepo** koja u hrvatskome standardnom jeziku glasi **lijepo**. Rečenica je na **kajkavskome** narječju.

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer zahtijeva četiri nadopune. Svaka točna nadopuna vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra i pravopisno netočno napisana nadopuna.

31. zadatak

c)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

32. zadatak

Učenik dobije **1 bod** ako **jezično točnom cjelovitom rečenicom** objašnjava preneseno značenje navedene tvrdnje: **romani iz trilogije Farseer su bolji/uspješniji/kvalitetniji od drugih.**

Npr.

- Ta tvrdnja znači da su romani iz te trilogije bolji od svih iz toga književnog žanra.
- Htio je reći da su ti romani kvalitetniji od ostalih takvih romana.
- G. R. R. Martin ovom tvrdnjom želi reći da kao što su dijamanti najdragocjeniji među draguljima, tako su i romani iz ove trilogije neusporedivo najbolji, najuspješniji u toj vrsti književnosti.

Netočnim odgovorom smatra se ako učenik navodi **netočne, neodređene ili preopćenite činjenice** / ako **odgovor nije jezično točan** / ako **odgovor nije izrečen cjelovitom rečenicom**.

Npr.

- Dijamanti su vredniji od cirkona.
- najbolji su
- Fantasy romani su jako čitani.

33. zadatak

Učenik dobije **1 bod** ako pronalazi i **jezično točno** navodi, citatom ili svojim riječima, jedan od razloga/podataka izričito (eksplicitno) navedenih u različitim dijelovima teksta.

Npr.

Fantasy je:

- zdravi bijeg od stvarnosti
- izvrsna priča o snazi i moći
- priča u kojoj su moguća rješenja svih problema
- priča u kojoj autori posežu za magijom kako bi pokrenuli ili riješili zaplet
- priča u kojoj čitatelji nalaze junake kojih je premalo u stvarnosti.

Netočnim odgovorom smatra se ako učenik navodi **netočne, neodređene** ili **na tekstu neutemeljene** razloge / ako **odgovor nije jezično točan**.

Npr.

- Mladi u 21. stoljeću strastveno uranjaju u priče o izmišljenim svjetovima.
- priče prepune okrutnosti
- podsjećaju na bajke (jezično netočan odgovor)

34. zadatak

Učenik dobije **2 boda** ako zaokruži **DA** i **jezično točnom rečenicom / točnim rečenicama** uspoređuje i interpretira podatke iz grafikona. Iz objašnjenja **mora biti razvidno** da učenik **uočava kontradiktornost/suprotnost** između podataka o učestalosti čitanja u prvom grafikonu s rezultatom procjene važnosti čitanja u drugom grafikonu.

Npr.

- DA. Iz prvoga grafikona vidljivo je da osim objava na društvenim mrežama malo učenika svakodnevno čita, a prema drugome grafikonu 63 % njih tvrdi da je čitanje danas važno.
- Mislim da je tvrdnja točna jer, iako dvije trećine učenika tvrdi da je čitanje danas jako važno, malen broj njih čita svakodnevno, i to uglavnom objave na društvenim mrežama.
- DA. Iz drugoga je grafikona jasno da znaju da je čitanje važno, ali iz prvoga je vidljivo da to ne čine svakodnevno, tj. ne drže se toga u praksi.

Učenik dobije **1 bod** ako zaokruži **NE** i **jezično točnom rečenicom / točnim rečenicama** izdvaja podatke iz grafikona te **uočava povezanost** između mišljenja o važnosti čitanja u drugom grafikonu s podacima o čitanju različitih sadržaja u prvome grafikonu.

Npr.

- NE. Nema suprotnosti među podacima u grafikonima jer 63 % učenika smatra da je čitanje važno, a rezultati prvoga grafikona potvrđuju to različitosti sadržaja koje češće ili rjeđe čitaju.
- Ne mislim da su rezultati u suprotnosti jer učenici čitaju različite sadržaje i time dokazuju da znaju da je čitanje važno.
- NE. Ne čitaju svi svakodnevno, ali ipak čitaju, npr. blogove, novine, književna djela, objave na društvenim mrežama itd. jer znaju važnost čitanja danas.

Netočnim odgovorom smatra se i učenik ne dobije bod ako navodi **netočne, neodređene** ili **nevažne** podatke / ako **odgovor nije jezično točan**.

Npr.

- DA. Grafikoni su suprotni jer ne govore o istoj stvari.
- NE. U jednom i drugom grafikonu riječ je o čitanju.
- Čitanje je važno i treba svakodnevno čitati.